

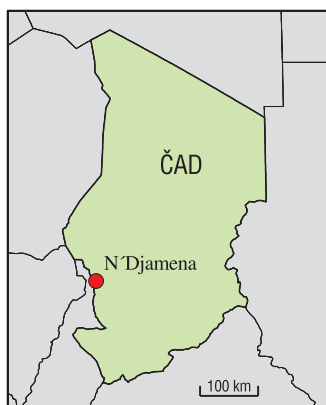
• Vyhledejte s žáky v atlase další příklady přímořských a vnitrozemských států, států ostrovních a souostrovních.

Politická geografie

hospodářských odvětvích (službách, průmyslu). Velký význam má i poloha vzhledem k moři. Státy, které k němu mají přístup, nazýváme **přímořské**, ostatní se označují jako **vnitrozemské**. Pro přímořské státy je výhodná možnost rybolovu v pobřežních vodách a provozování levné námořní dopravy. Naše republika patří mezi státy vnitrozemské.

Zvláštní skupinu pobřežních států tvoří státy **ostrovní** (nacházejí se na jednom hlavním ostrovu – např. Kuba, Island, Srí Lanka, Madagaskar) a **souostrovní** (rozložené na více ostrovech – Japonsko, Filipíny, Indonésie).

Mapa 6.
Stát vnitrozemský,
přímořský, ostrovní
a souostrovní.

Zapamatujte si...

Při přechodu hranic se musí všichni podrobit celní a pasové kontrole. ● Hranice mohou být přirozené, nebo umělé. ● Pro stát je důležitá jeho poloha (hospodářská, politická, dopravní, poloha vzhledem k moři). ● Existují státy vnitrozemské a přímořské.

Otázky a úkoly...

- (1) Jak probíhá celní a pasová kontrola? Proč se provádí?
- (2) Určete, které úseky hranic České republiky jsou umělé a které přirozené.
- (3) Vyhledejte v atlase vnitrozemské státy. Na kterém světadílu je jich nejvíc?
- (4) Vypište si výhody a nevýhody polohy Izraele a České republiky a proveďte srovnání.

• Kapitola je vhodná pro metodu řízeného dialogu – žáci už obdobně učivo znají z občanské nauky.

14. Králové a prezidenti

Státní zřízení, administrativní členění státu

Na světě je sice 46 monarchií, ale kdyby se všichni jejich vládcové rozhodli, že se sejdou u jednoho stolu, stačilo by jim jen 31 židlí. Je to tím, že britská královna Alžběta II. vládne hned 16 nezávislým státům. Vedle rodné Velké Británie je totiž oficiální hlavou řady bývalých britských kolonií, například Kanady, Austrálie, Nového Zélandu, Jamajky apod. Protože by všechny tyto země bylo zdlouhavé vyjmenovávat v oficiálním titulu, nechává se oslovovat pouze takto: „Alžběta II, z milosti Boží královna Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, jejích dalších držav a území, hlava Společenství, ochránkyně víry“.

Státní zřízení • Titul má lokální varianty, např. v Kanadě: „Alžběta II, z milosti Boží královna Spojeného království, Kanady, jejích dalších držav a území, hlava Společenství, ochránkyně víry“.

Státní moc může být organizována různými způsoby. Ve většině zemí určuje její podobu jeden základní zákon – **ústava**. Státní moc zpravidla představují čtyři nejvyšší orgány státu: hlava státu, parlament, vláda a soudy. Tyto orgány sídlí v hlavním městě.

Obr. 54.
Královna Alžběta II.

